

MĀCĪBU LĪDZEKLIS

*Ievads interjera dizainā
Izpētes daļa*

Autors

Kristīne Bicāne

SASKAŅOTS

Pedagogu profesionālās darbības
kvalitātes novērtēšanas komisijas
2023. gada septembra sēdē

Saturs

Anotācija	3
.....	
Kas ir interjera dizains?	4
.....	
Kam ir interjera dizains?	6
.....	
Kas veido interjera dizainu?	8
.....	
Kā noris interjera dizaina izveidošanas process?	9
Izpēte	11
.....	
Intervija	12
.....	
Projektējamā telpa.	14
.....	
Vides konteksts un ēka	16
.....	
Kāpēc interjera dizains?	18
.....	
Izmantojamie informācijas avoti	20
.....	

Anotācija

Izvēloties apgūt interjera dizainera specialitāti, audzēkņi vadās pēc noteiktiem priekšstatiem par šo profesiju. Mācību procesa sākumā ir svarīgi iegūt izpratni par interjera izveides procesu, tā norisi un principiem, liekot uzsvaru uz būtiskākajiem dizaina jautājumiem: Kas? Kam? Kāpēc? Ar mērķi nonākt pie jēgpilniem, ilgtspējīgiem un pamatoti risinājumiem.

Mācību materiāls iecerēts audzēkņiem kā ieskats interjera dizaina izpētes daļas procesā.

Materiāla lietošanai nav nepieciešamas priekšzināšanas par interjera dizaina projektēšanu.

Mērķis radīt izpratni par telpas dizaina veidošanas pamatprincipiem un to pielietošanas secīgumu, kvalitatīva darba norises nodrošināšanai. Informācijas apguves rezultātā audzēknis iegūst nepieciešamās zināšanas patstāvīgai izpētes daļas veikšanai, radot jaunu interjera dizaina projektu.

KAS? IR INTERJERA DIZAINS

MĀKSLA

+

ZINĀTNE

+

TEHNOĻIJAS

Tēmas apjoms	2 mācību stunda
Mērķis	Radīt priekšstu par interjera dizainu veidojošo faktoru kopumu.
Uzdevumi	Apskatīt un analizēt dizainu veidojošos faktorus.
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māk nosaukt un paskaidrot, kas veido interjera dizainu
Zināšanas	Audzēknis zina, kas veido interjera dizainu
Prasmes	Audzēknis māk nosaukt un paskaidrot, kas veido interjera dizainu

Biži sastopamā maldīšanās priekšstats par interjera dizainu, ir tā saistīšana tikai ar telpas estētiskā noformēšanu. Svarīgi izprast, ka lai veidotos kvalitatīvs interjers ir jāapvieno zināšanas par mākslu, zinātņi un tehnoloģijām.

Māksla:

Veido telpas vizuālo tēlu. Ietekmē lietotāja emocionālo un psihisko labsajūtu interjerā.

Komponentes: kompozīcija, proporcijas, krāsu gamma

Zinātne:

Izmantojot zinātnes sasniegumus veidojam funkcionālu telpas dizainu.

Zināšanas par dzīvojamās vides ietekmes faktoriem uz cilvēka fizisko un psiholoģisko labklājību.

Komponentes:

Ergonomika, akustika, gaismas projektēšana

Tehnoloģijas:

Padara telpas lietojumu ilgtspējīgu, ekonomisku, pieejamu.

Komponentes:

Apdares materiāli, komunikācijas, aprīkojums

- *Patstāvīgais darbs individuāli: atrast 5 dažādus interjera analogus un atpazīt mākslinieciskos, zinātniskos un tehnoloģiskos risinājumus tajos.*

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj atpazīt interjera dizaina veidojošos aspektus
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis analizē un skaidro interjera dizainu veidojošos aspektus

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Dators vai cita viedierīce ar interneta pieslēgumu.

Drukātie materiāli ar interjera dizaina saturu.

KAM? IR INTERJERA DIZAINS

KVALITATĪVS INTERJERA DIZAINS IR IEKĻAUJOŠS,
AR RISINĀTU VIDES PIEEJAMĪBU

Tēmas apjoms	2 mācību stunda
Mērķis	Radīt priekšstu par iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizainu.
Uzdevumi	Apskatīt un analizēt iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizainu
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māc atpazīt un paskaidrot, kas veido iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizainu
Zināšanas	Audzēknis zina, kas veido iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizainu
Prasmes	Audzēknis māc atpazīt un paskaidrot, kas veido iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizainu

Labs interjera dizains telpu padarāra ne vien estētiski patīkamu, bet arī vienkārši un funkcionāli lietojamu. Kvalitatīva interjera dizaina pazīme ir telpas risinājumi, ņemot vērā lietotāja personalizētās vēlmes un ar risinātu vides pieejamību.

Kopā ar audzēkņiem tiek veikta mācību ekskursiju tehnikuma telpās. Fiksējam vides pieejamības risinājumus.

- **Patstāvīgais darbs grupās:** *aprakstīt un analizēt 5 dažādus vides pieejamības risinājumus savā mācību iestādē. Prezentācija tiek veikta domu kartes veidā.*

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj atpazīt iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizaina veidojošos pazīmes.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj atpazīt iekļaujošu, ar risinātu vides pieejamību, personalizētu interjera dizaina veidojošos pazīmes, spēj aprakstīt un pamatot tās.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

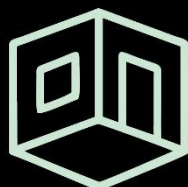
Dators ar interneta pieslēgumu vai cita viedierīce ar interneta pieslēgumu

Printeris

A2 papīra pamatne, līme rakstāmpiederumi, šķēres

KAS? VEIDO INTERJERA DIZAINU?

TELPA

KRĀSA

+

FORMA

+

TEKSTŪRA

+

GAISMA

Tēmas apjoms	4 mācību stunda
Mērķis	Spēt atpazīt interjera dizainu veidojošos risinājumu komponentes.
Uzdevumi	Apskatīt interjera dizainu veidojošās komponentes
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, kas veido interjera dizaina risinājumus.
Zināšanas	Audzēknis zina, kādi risinājumi veido interjera dizainu.
Prasmes	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, kas veido interjera dizaina risinājumus.

Interjera dizains risina telpas iekārtojumu, un to veido krāsas, formas, tekstūras un gaisma. Un visas šīs komponentes mijiedarbojas un papildina cita citu. Būtiski apzināties harmoniska interjera veidošanas pamatus. Spēt atpazīt telpā izmantotos risinājumus.

- **Patstāvīgais darbs individuāli:** Audzēkņi atrod interjera analogu un, vadoties pēc piemēra, veido interjera meta kolāžu- sajūtu karti ar krāsu, formu, tekstūru un gaismas risinājumiem interjerā.

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot kolāžu ar krāsu, formu, tekstūru un gaismas risinājumiem interjerā.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot kolāžu ar krāsu, formu, tekstūru un gaismas risinājumiem interjerā, spēj aprakstīt un pamatot risinājumus.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Drukātie materiāli ar interjera dizaina saturu.

Kartona pamatne, šķēres, līme.

KĀ?

NORIS INTERJERA DIZAINA IZVEIDES PROCESS?

Tēmas apjoms	2 mācību stunda
Mērķis	Spēt izprast interjera dizainu veidošos procesu..
Uzdevumi	Iepazīstināt ar interjera dizainu veidošos procesu.
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, interjera dizainu veidošos procesu.
Zināšanas	Audzēknis zina interjera dizainu veidošos procesu.
Prasmes	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, interjera dizainu veidošos procesu.

Sākot veidot interjera dizaina projektu ir būtiski izprast un apzināties katra izstrādes procesa nozīmi un secīgumu.

Audzēknis tiek iepazīstināts ar jau pabeigta interjera projekta sējumu un darba mapi, kurā secīgi apskatāma projekta attīstības gaita. Tiek apskatīti un analizēti iepriekšējo gadu audzēkņu kvalifikācijas darbi.

- **Patstāvīgais darbs individuāli, pedagoga vadībā:** Saņemot uzdevumu, attēlot interjera dizaina procesu domu kartes veidā, veidojot katram procesa posmam vienkāršotu metu.

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj nosaukt dizaina procesa gaitu un secību.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj nosaukt dizaina procesa gaitu un secību un izskaidrot un pamatot to.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Dators ar interneta pieslēgumu vai cita viedierīce ar interneta pieslēgumu

Printeris

Drukātie materiāli ar interjera dizaina saturu.

Kartona pamatne, šķēres, līme.

IZPĒTE

PASŪTĪTĀJS / LIETOTĀJS

Lietotājs
Estētiskās vēlmes
Funkcionālas vēlmes

VIDES KONTEKSTS UN ĒKA

Ainavas apraksts
Pilsētvides izpēte
Tuvākie sabiedriskie un
kultūrvēsturiskie objekti
Ēkas vēsture

TELPA, KURĀ TIKS REALIZĒTS INTERJERA PROJEKTS

Telpas fotofiksācijas
Telpas uzmērījumi
Esošās situācijas apraksts:
apdares materiāli, ainava aiz
loga, debesspuses

Tēmas apjoms	2 mācību stunda
Mērķis	Spēt izprast interjera dizainu izpētes procesu..
Uzdevumi	Iepazīstināt ar interjera dizainu izpētes procesu.
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis nosaukt un aprakstīt, interjera dizainu izpētes procesu.
Zināšanas	Audzēknis zina interjera dizainu izpētes procesu.
Prasmes	Audzēknis nosaukt un aprakstīt, interjera dizainu izpētes procesu..

Izpētes daļai dizaina procesā ir ļoti būtiska nozīme. Uz izpētes datiem balstīsies visa tālākā procesa attīstība, tās pamatojums. Audzēknis tiek iepazīstināts ar darba mapes saturu. Teik izrunatas izpētes metodes un secība. Privātās, darba un publiskās vides iekārtošanai izpētes specifika būs atšķirīga. Jebkādas izpētes darbības tiek veiktas mērķtiecīgi, virzoties uz darba uzdevuma izpildi, taču tajā pašā laikā izpētē atklātais var kļūt par impulsu dizaina koncepcijai.

INTERVIJA

PASŪTĪTĀJA / LIETOTĀJA PORTRETS

Kas lieto telpas?
vecums
nodarbošanās
rakstura īpašības
ģimenes stāvoklis
hobiji
dzīves veids

FUNKCIONĀLĀS VAJADZĪBAS

Kā tiks lietotas telpas?
ēdamzona
guļamistaba
darba zona vai telpa
mantu uzglabāšana
sanitārā telpa
atpūtas zona

FUNKCIONĀLĀS VAJADZĪBAS

Kā izskatīsies interjers?
apdares materiāli
toņu gamma
stils
apgaismojums
tekstils
interjera elementi

Tēmas apjoms	4 mācību stunda
Mērķis	Apzinās lietotāja izpētes nozīmi interjera dizaina veidošanas procesā.
Uzdevumi	Spēt iegūt strukturētu informāciju par lietotāju
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māc iegūt, strukturēt un prezentēt lietotāja vajadzību aprakstu.
Zināšanas	Audzēknis zina lietotāja izpētes nozīmi interjera dizaina veidošanas procesā.
Prasmes	Audzēknis māc iegūt, strukturēt un prezentēt lietotāja vajadzību aprakstu.

Uzsākot sadarbību ar dizaineru, pasūtītājs dara tam zināmas savas galvenās vajadzības – iemeslu, kāpēc nepieciešami interjera dizainera pakalpojumi. Informāciju par lietotāju vislabāk iegūt klātienē, intervijas formā.

Šī uzdevuma detalizācijas pakāpe var būt ļoti dažāda.

Gradācijā no ļoti konkrētā pasūtītāja vēlmēm līdz nosacītam uzdevuma aprakstam. Definitīvais dizaina uzdevums ir saraksts, kurā maksimāli detalizēti paustas visas pasūtītāja vajadzības un vēlmes – gan funkcionālās un praktiskās, gan emocionālās un estētiskās.

Dizaina uzdevums vienmēr ietver arī dažādus ierobežojumus, piemēram, darbiem atvēlēto budžetu, realizācijas termiņu, noteiktu materiālu lietojumu u. tml.

- **Patstāvīgais darbs grupās pa divi:** Katrs audzēknis izveido viena fiktīva interjera dizainera profilu un lietotāja profilu – definē dzimumu, vecumu, profesiju, ģimenes stāvokli, mājdzīvniekus, visbiežāk izmantoto transporta līdzekli lietotājus uzzīmē, vai izmanto izdrukātu interneta resursos atrastu attēlu. Viens otru intervē, tad apmainās lomām. Profilu attēlo domu kartes veidā.

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot lietotāja profilu, nosaukt galvenās tā vajadzības
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot lietotāja profilu, nosaukt galvenās un sekundārās tā vajadzības, strukturē iegūto informāciju

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Drukātie materiāli ar interjera dizaina saturu,
A3 lapa, šķēres, līme.

PROJEKTĒJAMĀ TELPA

UZMĒRĪJUMI

Telpas uzmērījumi
Komunikāciju izvadu
uzmērījumi

FOTOFIKSĀCIJAS

Telpas fotofiksācijas
Skats pa logu
Detāļu fotofiksācijas

MATERIĀLU APRAKSTS

Apdares materiālu apraksts
Būvkonstrukciju apraksts
Interjera detaļu apraksts

Tēmas apjoms	8 mācību stunda
Mērķis	Spēt iegūt, analizēt un aprakstīt informāciju par projektējamo telpu.
Uzdevumi	Veic projektējamās telpas izpēti.
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis spēj veikt projektējamās telpas izpēti. Izprot procesa nozīmi tālākā projektā.
Zināšanas	Audzēknis zina kā veikt projektējamās telpas izpēti.
Prasmes	Audzēknis spēj veikt projektējamās telpas izpēti. Izprot procesa nozīmi tālākā projektā.

Dizainers pirms darba pamatīgi izpēta un dokumentē telpas, kurām jāveido interjers.

Izpētē iegūst dažādu informāciju.

Uzmērījumus veic telpu iepriekš skicējot, veidojot sienu notinumus, izmantojot būvplānu. Uzmērījumos fiksē ēkas detaļas – logus, durvis utt.

Fotofiksācijās fiksē gan telpas uzbūvi, gan skatu pa logu, gan ēkas detaļas un būvkonstrukciju mezglus. Izpētot projektējamo telpu tiek fiksēta un aprakstīta esošā situācija apdares materiālu pielietojums. Fiksē un apraksts būvkonstrukcijas inženiertīklus un komunikāciju risinājumus.

- **Patstāvīgais darbs individuāli:** Audzēkņi veic mācību telpas uzmērījumus, fotofiksācijas un materiālu aprakstu. Iegūto informāciju apkopo prezentācijas formā.

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj veikt projektējamas telpas izpēti.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj veikt projektējamas telpas izpēti. Izprot procesa nozīmi tālākā projektā.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Mērinstrumenti, fotoaparāts, vai telefons ar fotokameru.

A3 papīra lapas.

VIDES KONTEKSTS UN ĒKA

AINAVA, PILSĒTVIDE

- Dabas ainava
- Industriāla vide
- Dzīvojamais rajons

SABIEDRISKIE OBJEKTI

- Sabiedriskie objekti netālu
- Sabiedriskie objekti, kas ietekmē infrastruktūru
- Sabiedriskie objekti, kas definē vidi

ĒKAS VĒSTURE

- Dokumentācijas izpēte
- Fotoarhīvs
- Apdares un būvkostrukcijas
- Dekorī, elementi
- Kultūrvēsturiskais statuss

Tēmas apjoms	8 mācību stunda
Mērķis	Spēt izprast un veikt vides un ēkas konteksta izpēti interjera dizaina projektēšanas procesā.
Uzdevumi	Veikt vides un ēkas konteksta izpēti
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis izprot un spēj veikt vides un ēkas konteksta izpēti.
Zināšanas	Audzēknis zina vides un ēkas konteksta izpētes procesu interjera dizaina projektēšanā.
Prasmes	Audzēknis izprot un spēj veikt vides un ēkas konteksta izpēti.

Dizaineram jāizprot projekta konteksts ar ēku un vidi, jo tad iespējams ne vien tehniski veiksmīgāk realizēt pārmaiņas, bet arī piešķirt dziļāku jēgu dizaina risinājumiem, bagātinot telpas pieredzi. Nereti tieši vides un ēkas konteksta izpētes dati dod impulsu interjera vizuālajam tēlam un koējai koncepcijai.

Kopā ar audzēkņiem tiek veikta mācību ekskursija pilsētā. Tiek aplūkoti dažādi interjera risinājumi kontekstā ar vidi un ēku. Audzēkņi veic ēkas, vides un interjera fotofiksācijas.

- *Patstāvīgais darbs: Balstoties uz mācību ekskursijas laikā iegūto informāciju tiek salīdzināti un analizēti interjera risinājumi kontekstā ar ēku, vidi un projektējamo telpu. Darbs tiek veikts uz papīra lapas, veidojot interjera metus un pievienojot fotofiksācijas.*

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot interjera metus un fotofiksācijas, salīdzināt tos.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis spēj veidot interjera metus un fotofiksācijas, analizēt un strukturēt informāciju, prezentēt paveikto.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

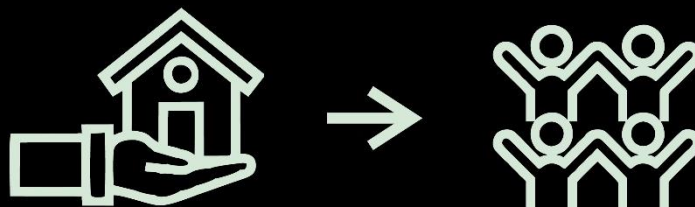
Dators ar interneta pieslēgumu vai cita viedierīce ar interneta pieslēgumu

Printeris

Drukātie materiāli ar interjera dizaina saturu.

Kartona pamatne, šķēres, lime.

KĀPĒC? INTERJERA DIZAINS

VEIKSMĪGI TELPAS INTERJERA RISINĀJUMI
PAAUGSTINA CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTI

Tēmas apjoms	4 mācību stunda
Mērķis	Spēt izprast un izvērtēt interjera dizainu projektēšanas rezultātu. Izprot kvalitatīva interjera pazīmes, spēj atpazīt tās.
Uzdevumi	Atpazīt un analizēt kvalitatīva interjera dizaina pazīmes.
Sasniedzamais rezultāts	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, kvalitatīva interjera dizaina pazīmes.
Zināšanas	Audzēknis zina kvalitatīva interjera dizaina pazīmes.
Prasmes	Audzēknis māc atpazīt un aprakstīt, kvalitatīva interjera dizaina pazīmes.

Interjera dizainera pienākumos ietilpst telpu pielāgošana konkrētām funkcijām, kā arī ergonomiskas, saprotamas un estētiskas vides radīšana. Veiksmīgi telpu interjera risinājumi būtiski ietekmē lietotāju dzīves un veselības kvalitāti. Ergonomiski mēbeļu un aprīkojuma un to izvietojuma, kā arī gaismas projekts telpā noteiks, cik produktīva būs lietotāja sadzīve. Īpašs uzsvars mūsdienu interjera veidošanā tiek likts uz ilgtspējību un iekļaujopšu dizainu, samazinot vides piesārņojumu un radot pieejamu vidi .

- **Patstāvīgais darbs grupās:** Audzēkņi izvēlas 3 veiksmīgus interjera dizaina analogus un 3 neveiksmīgus interjera dizaina analogus. Analizē tos, pamato savu vērtējumu, balstoties uz ilgtspējīga un iekļaujoša dizaina risinājumu lietojumu vai to trūkumu projektos,

Vērtēšanas kritēriji:

- Vidējs apguves līmenis: Audzēknis māk atpazīt kvalitatīva interjera dizaina pazīmes.
- Optimāls apguves līmenis: Audzēknis māk atpazīt kvalitatīva interjera dizaina pazīmes, spēj aprakstīt un analizēt tās.

Nepieciešamie materiālie līdzekļi:

Dators ar interneta pieslēgumu vai cita viedierīce ar interneta pieslēgumu

Izmantotie informācijas avoti:

<https://www.rdmv.lv/lv/news/aktualitates-lv/iesakam/dizaina-domasanas-fenomens>

Šusts V. Telpas uztvere un kompozīcija. – Rīga: Zvaigzne, 2005.

Bušmanis, C., Bušmane, E., Adamoviča, S. (2019). Dizaina domāšanas instrumentu komplekts. Otrais izdevums. Juhu Ethical,. ISBN 978- 9934197055.

Bua M., Goldfarb M. Architectural Inventions, Visionary Drawings. – London, Laurence King Publishing LTD, 2012.

Coles J., House N. The Fundamentals of Interior Architecture. – Lausanne, AVA Publishing, 2007.

Dernie D., Architectural Drawing (Portfolio Skills). - London, Laurence King Publishing LTD, 2010.

<http://www.videspieejamiba.lv/>

https://m.esfondi.lv/upload/00-vadlinijas/pieejamiba_12042018_Im_vadlinijas.pdf